

UN DUȘMAN
AL SĂNĂTĂȚII OMULUI

SIFILISUL

DE
Dr. DD. APOSTOL

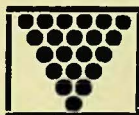
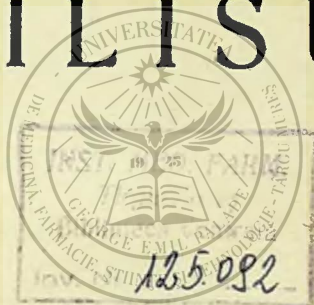
CLUJ 1925

EDITURA ȘI PROPRIETATEA INSTITUTULUI DE ARTE GRAECE
ALEXANDRU ANCA, CLUJ

Dr. O. D. APOSTOL

UN DUȘMAN
AL SĂNĂTĂȚII OMULUI
SIFILISUL

20 MAY 2008

CLUJ :: 1925

EDITURA ȘI PROPRIETATEA
INSTITUTULUI DE ARTE GRAFICE
ALEXANDRU ANCA CLUJ,

Precuvântare.

Se pare că cei mulți, pentru care SIFILISUL e privit ca o boală rușinoasă, au început să-și dea seama de necesitatea cunoașterii cât mai bine a unei atât de răspândite boale cu urmări urâte și triste pentru individ, familie și națiune.

Numărul mare de broșuri de popularizare rațională a Igienei, numeroasele biblioteci, revistele, coloanele în toate ziarele pentru Igienă socială, ne îndreptățesc să subliniem această schimbare a credinței poporulul asupra bolilor zise veneriene și impropriu rușinoase.

Nu-i imoral să instruești poporul asupra acestei boli, ce pericole oferă, cum să se apere și cum să se caute când a avut nenorocirea să cadă pradă otrăvii sifilitice.

Igiena Națiunii cere imperios aceasta și fără întârziere.

Broșura noastră are de scop să vulgarizeze în interesul sănătății publice, anumite noțiuni medicale și de Igienă socială.

Ea are de scop să învețe direct sau indirect pe toți cei ce ne pot înțelege așa cum trebuie, dar mai ales pe cei ajunși la vârsta adolescenței, următoarele :

1) Cât de teribilă boală este Sifilisul prin consecințele sale imediate sau îndepărtate, pentru individ, familie, societate și națiune.

2) Cari sunt mijloacele de apărare și de tratarea boalei.

M'am străduit să fiu pe înțelesul tuturor, fără însă a trece barierele unei concepțiuni ce m'a călăuzit totdeauna în redactarea articolelor, broșurilor mele de Medicină și Igienă pentru popor.

Am avut nenumărate ocaziuni să mă conving, că poporul citește și cere atari lucruri să le cunoască.

Sper ca munca mea și de data aceasta va fi de folos celor ce știu că :

Sărătatea e cel mai prețios dar ce ni l-a hărăzit Natura.

I.

Sifilisul.

Poporul îi zice Sfrântie, cel pierit, sfrență.

E o boală foarte grea rezultată din pătrunderea în trupul nostru la nivelul unei zgârieturi sau a unei răni cât de mici, a unui microb, denumit Spirocheta Pallida, despre care vom vorbi mai jos.

Boala e răspândită foarte mult la noi și sunt județe în adevăr sifilisate.

Cinci-spre-zece mii de indivizi mor anual la noi în țară din cauza sifilisului.

Spirocheta Pallida sau Treponema Pallidum este microbul Sifilisului. Este foarte bine cunoscut încă din 1905 când învățații Schaudinn și Hofmann, l-au descoperit.

Se prezintă în forma unui sfredeluș, burghiu, firișor întortochiat cu 10—20 învârtituri, mare de 4—14 microni*) și lat de $\frac{1}{4}$ micron. (Fig. 1.) E așa de mic că se vede numai cu un microscop special aranjat, cu Ultra microscopul.

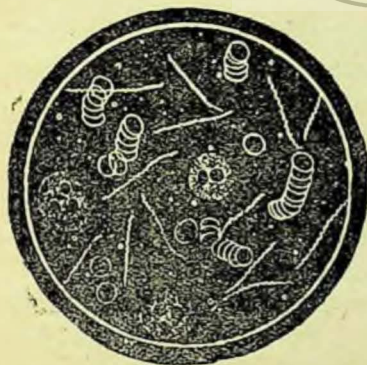

Fig. 1. — Microbul Sifilisului văzut în sânge.

*) Micron e a 1000 parte dintr'un mm.

E foarte mic, dar foarte mobil. Are mișcări de învârtitură și de îndoire. Se găsește în toate rănile sifilitice; învățații au reușit să-l găsească și în toate organele: creier, ficat etc. Timpul de incubație (clocire) a microbului este de 20—30 zile. Acesta e lucru important de știut căci e însuși durata de incubație a bolii.

Primul semn al evoluției boalei e o rană, ulceratie cu caractere speciale, ulcerul dur, sifilitic, șancrul tare.

Invaziunea insiduasă, liniștită a microbului, se face în timpul perioadei de incubație.

La locul de intrare a microbului se face o rană, *șancrul tare*, sifilitic. Acest *șancru* nu trebuie privit ca un accident pur local, boala s'a răspândit mai departe în organism. Folosul acestei noțiuni este că tratarea acestei boli nu trebuie să aibe în vedere numai leziunea locală. Tratamentul trebuie făcut general, nu local și cât mai aproape de data apariției șancrului. În felul acesta se poate opri evoluția boalei și deci și tristele ei urmări. Când a pătruns în tot organismul microbul, face adevărate ravagii, dezastre.

Sifilisul atacă: pielea, unghile, părul, plămânii, ficatul, inima, creierul, în general nu-i nimic să scape de furia acestui microb. Lupta dusă de organism cu acest microb este inegală, ultimul dușman totdeauna învinge dacă sângele nu-i ajutat.

E drept că este redus la tăcere, amortindu-l în aparență. Microbul își face sălaș în măruntaele omului și așteaptă momentul să facă dezastre.

Viața această latentă e periculoasă căci induce în eroare pe bolnav crezând că s'a vindecat.

Accidentul cel dintâi, *accidentul primar*, este *șancrul*. Apare, o repetăm după 3—4 săptămâni la locul unde s-a făcut inocularea, pătrunderea microbului.

Acest accident e constant, dar poate fi adesea trecut cu vederea. Nu se întâlnește în cazurile de sifilis moștenit și atunci când infecția s'a făcut într'o înțepătură adâncă în mușchi cu un ac infectat de sifilis. Șancrul e o rană mică, cu baza tare, rotundă, plană, cu suprafața roasă.

Sucul ce iese prin presiunea șancrului conține spirocheți. Șancrul sifilitic evoluiază în 3 săptămâni, capătă o coajă, se vindecă. În locul șancrului rămâne uneori o pată colorată, alteori nimic nu se observă în locul șancrului. În acelaș timp cu apariția șancrului în vecinătatea lui, ganglionii (ghindurile) respectivi se umflă, se măresc de volum de ajung câte odată cât o nucă. (Baboane, Adenite). *Nu sunt dureroși și nici nu tind să supureze.*

Aceasta e un lucru foarte necesar de știut. Țin luni de zile și chiar după vindecarea șancrului; resistă la tratament multă vreme. În cele mai multe cazuri șancrul sifilitic este unic. Aceasta nu este o regulă generală. Spre pildă un medic francez, P. Ravaut, a observat un bolnav cu 50 de șancre sifilitice deodată.

Mărimea șancrului e variabilă. Sunt șancre cari au mărimea unui gămlăii de ac, altele sunt de mărimea unei monede metalice de 50 de bani. Orice parte a trupului poate să fie sediul șancrului sifilitic. După *Fournier*, un medic vestit, șancrele în regiunea genitală sunt cele mai dese 96% la bărbați și 89% la femei.

După statistica unui alt medic, anume *Gaucher*, care a adunat 135 cazuri de șancre extra-genitale, se vede că cele mai frecvente sunt la gură.

Iată statistica :

C a p	{	Pe creștet	1
		Sprincene	1
		Pomeții obrazului	6
		Bărbie	10

C a p	{	Buza de sus	21
		Buza de jos	20
		Limba	12
		Amigdale	12
		Gingii	2
		Colțul gurei	3
Trunchi	{	Sâni	6
		Șezut	12
		Pântece	6
Mâni			8
Picioare			5

Șancrul caracterizează stadiul primar al sifilului. (Fig. 2, 3, 4.)

Fig. 2. — Arată șancrul sifitic la buza luat prin sărut.

Fig. 3. — E o bunică. A sărutat-o nepotul ei, cu răni sifilitice în gură și i-a dat un șancru la sprinceana stângă.

Fig. 4. — Arată un șancru sifitic la limbă luat prin mâncarea din vase otrăvite cu sifilis.

Stadiul al doilea al sifilisului e infectarea întregului organism. Prima manifestare este Rozeola.

Rozeola este o erupție, o spuzeală, ca la pojar (Morbili) Pete pe piele, mici roșii sau trandafirii de mărimi diferite ce dispar când apeși cu mâna pe piele. Rozeola în unele cazuri dispare în câteva ceasuri, alteori ține câteva săptămâni. Erupția poate să ia diferite aspecte. Numai un medic experimentat le poate deosebi și clasa. Foarte adesea aceste erupții cari se succed după un anumit ritm, lasă o urmă a trecerii lor, urme ce se descriu cu numele de *Sifilide pigmentare*.

Sunt foarte vizibile la femei în regiunea gâtului. Unii botează aceste sifilide dela gât, Colierul Veneriei. Acest colier ține ani de zile. E un semn precis de sifilis. Erupții apar și în gură, unele sunt trecute cu vederea altele evoluiază ajungând la ulcerări formând așa zisele Plăci mucoase (Fig. 5 și 6 a) și b).

Fig. 5. — Arată un sifilitic cu pete și răni pe trup și obraz.

Fig. 6 a) și b) — Cerul gurei și fundul gâtului mâncat de sifilis.

Aceste pot ajunge foarte mari și sunt extrem de bogate în spirocheți. Trebuie știut că aceste plăci

sunt *foarte contagioase*. Apar și dispar foarte des atunci când nu se tratează sau se tratează incomplet.

Unghiile și părul nu scapă nici ele de sifilis.

Aproape toți cu Sifilis secundar își pierd părul rămânând insule de chelie, la cap în deosebi la tâmpie și ceafă. Pe măsură ce infecția merge mai departe toți ganglionii se îmbolnăvesc, se măresc de volum, se întăresc și nu sunt nici aceștia dure-roși, spre pildă cei dela ceafă, cot, subțioară etc.

Ganglionii astfel îmbolnăviți rămân multă vreme așa. Bolnavii în stadiul acesta se *plâng de durere de cap*, uneori grozave. Aceste dureri apar seara și se întăresc noaptea.

Unii bolnavi se plâng de slăbiciune, de lipsă de poftă de mâncare, de lucru, ajung palizi, anemici.

Dar mai ales acești bolnavi se plâng de dureri de cap. Invelișul creierului, meninele, se îmbolnăvește și el. Otrava sifilitică are o deosebită plăcere să atace sistemul nervos foarte de timpuriu.

Cam vre-o 70% din sifilitici sunt atinși de otrava sifilitică la sistemul nervos.

Perioada a treia a sifilisului, denumită perioada terțiară sau sifilisul terțiar.

După multe luni, 1—la mai mulți ani, apar semne că Sifilisul s'a încuibat bine în trup.

Aceste semne se pot vedea bine și ușor unele, altele mai greu. Unele din aceste semne pot fi foarte grave. Gravitatea lor depinde de individ și organul atins. Cele mai dese semne de aceasta sunt Gomele, niște răni unele grozav de mari și distrugătoare.

După Profesorul Fournier, care a făcut o statistică cu 6144 bolnavi, cele mai dese părți ale trupului atinse de Sifilis terțiar sunt:

Pielea		1738	cazuri din		6144
Sistem nervos		2009	" "		"
Oasele		556	" "		"

Din statistica aceasta, vedeți ceva dureros că sistemul nervos e foarte atins de sifilis și încă din stadiul secundar. Turburările în vorbire, în scriere, în auz, a vederii, în mers, turburările mintale, în majoritatea cazurilor au la bază sifilisul.

Tabesul și Paralizia generală închee lugubru opera distrugătoare a puternicului microb al Sifilisului. Dintre organele simțurilor ochiul și urechea sunt mai des atinse.

Inima și vasele de sânge sunt de asemeni atinse des iar consecințele sunt uneori foarte grave, chiar mortale. Cancerul se dezvoltă frecvent pe teren sifilitic. În rezumat nu rămâne nici un organ ne atins de Sifilis.

Sifilisul hereditar.

Am spus în rândurile noastre de mai sus că Sifilisul se moștenește. Unii cred că aceasta transmite la urmași s'ar datora infectării spermatozoidului sau ovulului sau amândorora cu otrava sifilitică. Alții cred că infecția copilului se face prin sângele mamei trecut la copil. Dacă numai mama este sifilitică se înțelege dela sine transmiterea, dacă e numai tatăl atunci se admite că infecția înainte de prin mamă. Transmiterea boalei la urmași se face chiar până la a treia generație.

Nici o boală nu se arată cu semne mai sigure la urmași ca Sifilisul și nu multe boli sunt așa de

ucigătoare ca această boală, dar mai ales omoară copiii.

Sifilisul fătului se traduce fie prin moarte frecventă a fătului și prin avort, lepădare, în primele 6 luni de sarcină, fie prin naștere înainte de vreme (prematură), înainte de 9 luni. Dr. Carle a făcut o statistică și iată ce a constatat:

70 mame sifilitice au născut:

29 la termen: 10 copii sănătoși

4 sifilitici, vindecați prin tratament

15 morți, dintre cari *doi gemeni*.

43 înainte de vreme: 34 morți

3 sifilitici

6 sănătoși

După alți autori culegem alte cifre:

36 de femei au născut: 24 copii sifilitici morți

9 copii sifilitici cari au trăit

3 avorturi.

Din 239 copii născuți de mame sifilitice, 176 au murit (adecă 73, 7 $\frac{1}{6}$).

Cifrele acestea sunt foarte glăsuitoare pentru cine vrea să le înțeleagă.

Concluzia principală este că sifilisul *este un factor puternic de depopularea unei țări*.

S'a observat că femeile sifilitice nasc adesea copii gemeni. La copilul nou născut din părinți sifilitici, nu este măruntaș să nu fie coplesit de spiroucheți. Dela naștere se poate vedea sifilisul la copii. Copilul nou născut sifilitic e o momâie, e susceptibil de a muri de prăpădit ce e din primele zile ale nașterii. Are față de bătrân, pielea galbenă, moale, încrețită, vocea răgușită, nasul turtit la rădăcină, foarte scăzut în greutate, o erupție specială cu bășici, (pemphigus) acopere pielea mai ales palmele și picioarele, un guturai continuu.

La oase se vede ce mare influență a avut sifilisul ereditar. Mai bine se vede însă la copii între 10—11 ani. Oasele capului sunt diformate, de asemenea baza nasului și dinții. (Fig. 8.)

Căsătoria sifiliticilor.

Sifiliticii se pot căsători cu condiția însă, în felul acesta copii ce se vor naște vor fi sănătoși.

Nici nu trebuie să se admită căsătoria sifiliticilor fără un examen medical amănunțit, fără certificat medical. Aceasta este o datorie socială.

Fig. 8. — Copii născuți din părinți sifilitici toți trebuie căutați cu doctori. a) *Căsătoria va fi cu totul oprită pentru cei cu leziuni vizibile, proaspete, contagioase, sifilitice.*

b) *Căsătoria va fi cu totul oprită pentru cei cari nu au urmat 3 ani un tratament antisifilitic rațional suficient.*

c) *Heredosifiliticii să fie impedeți să se căsătorească, precum și cei cu leziuni sifilitice nervoase și mintale.*

E prudent cu toate acestea ca cei hotărâți să se căsătorească să urmeze un tratament înainte de căsătorie, bun înțeles dacă au Sifilis, fie el chiar în stare de latență.

Femeia în timpul sarcinei este bine să-și facă tratament, dar numai cu un medic specialist.

Vindecarea Sifilisului.

Sifilisul după cum se știe e o boală care datorită urmărilor ei produce pentru mulțime teroare și un renume dintre cele mai rele. Este explicabilă așa dar starea sufletească a bolnavului când vine să consulte pe medic, în cuvântul căruia are încredere și când îl asaltează cu întrebarea disperată :

„Doctore mai mă fac eu oare bine ? Se mai vindecă oare Sifilisul meu. — “ ?

Întrebarea aceasta este foarte auzită de medici.

Renumitul Profesor A. *Fournier*, sifiligraf mare, membru al Academiei franceze, a publicat în 1906 o broșură mică intitulată „En guérison“ (Se vindecă oare Sifilisul ?). Broșura este adresată mulțimei. Această lucrare pusă la lumina cercetărilor nouă în domeniul Sifilisului, ne-a folosit în redactarea acestui capitol, precum și lucrarea Doctorului P. Ravaut „Les Maladies dites vénériennes“ (Paris 1922).

Sifilisul se vindecă !

Prin aceasta, se înțelege că otrava sifilitică devine neputincioasă față de individ în prezent și viitor, față de familie și urmașii săi.

Numai medicul bazat pe interpretarea științifică a examenului medical în legătură cu Reacția Wassermann (cunoscută după nume de toată lumea) în sânge și lichid cefalo-rahidian (lichid ce scaldă creierul și măduva spinării), făcută des, *poate să-și dea avizul.*

Scopul acestui tratament este dublu :

1) Să vindece mai întâi accidentele în evoluție. Aceasta înseamnă să nu vindeci numai manifestările exterioare, contagioase : ulcere, plăci, erupții, etc. ci să scapi întregul organism de influență puternică a spirochetei pallide.

2) Să împedeci recidivele, adică reapariția semnelor boalei.

Tratamentul Sifilisului subliniem nu înseamnă să dai după un tipic oarecare medicamente indicate ci să *aplici toate indicațiile ce convin fiecărui individ bolnav în parte pentru a-l vindeca.*

Cu alte cuvinte se va avea în vedere individul bolnav cât mai atent posibil.

Tratamentul se va compune din trei elemente esențiale și repetăm mereu va fi aplicat *numai de medic specialist.*

1. *Din agenți specifici antisifilitici:* Mercurul.

Preparatele arsenicale (Salvarsanul, Arseno-benzolul, Neosalvarsanul) 1924, (Novoarsenobenzo-lul, Silbersalvarsanul) etc. etc.

Preparatele Bismutice (Trepol, Neotrepol, Bismoluol, Iodobismutat de Chinina, Bismiochin. etc.

II. *Din medicamente auxiliare* (ajutătoare): Iodul.

III. *Din percepțe igienice aplicate* fiecărui individ în parte după tăria boalii, natura și ocupația bolnavului.

Înainte de 1905, terapeutica Sifilisului, ne oferea numai 2 perle: *Mercurul și Iodul.*

Mercurul.

Se poate întrebuința fie :

a) *pe cale bucală* (pe gură).

Licuoarea lui Van Swieten :

Rp. Biclorur de Mercur	. . .	Un Gram.
Apă		999 Grame.

Pilulele lui Dupuytren :

Rp. Sublimat		Un Centigram
Extrat tebaic		Două Centigrame

Extrat de Triticum repens Două Centigrame
Pulvere de Glycyrrhiza glabra q. s.

Pilulele lui *Ricord*:

Rp. Protoiodur de Mercur . . . Cinci Centigr.
Pulvere Opiu două Centigr.
Pulvere de Glycyrrhiza glabra două Centigr.
Miere q. s.

Acest tratament ca și cel prin supozitoare despre care vom vorbi mai la vale, are următoarele desavantaje:

Lucrează încet.

Produce inflamația gingiilor, gurii, rinichilor. Deasemeni turburări ale tubului digestiv. Complicațiile datorite acestui medicament, neajunsurile, te opresc a continua tratamentul.

Injectiile constituie forma cea mai activă a tratamentului de urgență. Au inconvenientul că nu vindecă ci ameliorează. S'au observat recidive.

Tratamentul de fond mercurial îl constituie: Calomelul, Salicilatul de Mercur, adică sărurile de Mercur insolubile. Ele sunt destinate a preveni accidentele.

b) prin *supozitoare* (Săpunele ce se bagă în șezut). Mult întrebuințate în timpurile vechi

d) prin *injecțiuni*:

Sub piele,

În mușchi,

În vene,

În lichidul cefalo rahidian

de săruri solubile și insolubile.

Ex. Biiodur de mercur, Cianur de mercur etc.

Mercurul sperie pe mulți. E reminiscența timpurilor medievale când tratamentul mercurial chinuia pe bolnav. Multora li-e frică să nu le cadă dinții, fălcile sau părul.

Cu această ocaziuni vă sfătuiesc să vă păziți de așa zisele „fumuri“ administrate de babele vrăjitoare sau firoascoasele de mahala sau sate.

Aceste fumuri intoxică pe bolnav, produc gangrene și duc pe bolnav chiar la moarte.

Sărurile arsenicale.

Numărul preparatelor arsenicale antisifilitice se mărește zilnic. Fiecare medic are preferință pentru un preparat. Se cunosc multe :

Arsenobenzolul și Novoarsenobenzolul, Arsenbenzolul-Sanar și Novoarsenobenzolul-Sanar, Atoxylul, Cupro-Luargolul, Galyul, Hectina, Luargolul, Salvarsanul, Neosalvarsanul, Silbersalvarsanul, Sulfarsenolul etc. Cel mai întrebuințat preparat arsenical este însă Neosalvarsanul.

În ultimul timp la noi în țară sau semnalat câteva cazuri mortale în urma injecțiilor cu Neosalvarsan, seria B., lucru ce a făcut pe mulți să renunțe la acest preparat.

Tratamentul arsenical este superior celui mercurial.

1. pentrucă lucrează repede. Accidentele contagioase dispar repede după câteva injecții. Aceasta constituie un avantaj al acestui tratament, în special pentru profilaxia Sifilisului.

2. Nu produce anemii ci din contră mărește numărul globulelor roșii din sânge, dezvoltă pofta de mâncare și îngrașe pe bolnav.

3. Dacă se aplică în primele zile ale infecției scapă pe bolnav de Sifilis.

Tratamentul mixt adică și cu Mercur și cu Arsenic dă de multe ori rezultate bune și se întrebuințează de mulți medici practicieni.

Tratamentul cu sărurile bismutice.

Profesorul Dr. C. Levaditi și colaboratul său Sazerac, reluând cercetările din 1889 ale lui Balzer asupra acțiunii Bismutului în Sifilis, au ajuns la 2 preparate bune cu baza de Bismut: *Trepolul* și *Neotrepolul* care se iectează intramuscular.

Avantajele acestui tratament sunt următoarele :

1. Provoacă cicatrizarea redepe a leziunilor sifilitice.

2. Nu apar recidive.

3. Se poate întrebuința cu succes acolo unde tratamentul mercurial, arsenical sau combinat nu se poate întrebuința.

În afară de Trepolul și Neotrepolul lui Levaditi se mai cunosc și alte preparate bismutice și anume : Iodobismutul de Chinină, Muthanolul, Bismjochinul etc.

Bismjochinul este un preparat românesc foarte bun și e datorit profesorului *Pamfil* dela Cluj. Rezultatele ce se obțin cu acest preparat sunt admirabile.

Preparatele bismutice nu aduc complicații din această cauză tind a înlocui pe cele arsenicale sau mercuriale.

Iodul nu este un medicament antisifilitic cum s'a crezut cândva de unii. Iodul e un medicament auxiliar al Mercurului mai ales în stadiul terțiar al Sifilisului și în anumite forme la șancre.

Băile nu vindecă Sifilisul.

Condițiunile de igienă ce se impun bolnavului de sifilis.

Experiența ne-a dovedit de nenumărate ori, că nerespectarea măsurilor igienice constituie pentru sifilis o cauză tare în desvoltarea sa. Agravează în deosebi semnele nervoase.

1. *Tutunul* exercită și ține mult timp nevindecate accidentele gurei. Ajută inflamația limbei, pregătește terenul pentru cancer.

2. Mai dezastruoasă e influența *alcoolului*. Alcoolul exagerează manifestațiunile boalei, conduce și ajută otrava sifilitică să ajungă la *creer* și *măduva spinării*, ajută apariția gravă și repede a manifestărilor triste ale sifilisului.

3. *Oboseala fizică și mintală* ajută otrava sifilitică să facă dezastre în organismul slăbit: orice exces de plăceri, de muncă brută, de munca creierului, nopțile pierdute, pregătește pe bolnav la *sifilis grav nervos*. Indivizii ce nu respectă nici regulile de igienă sunt dredispuși la *Sifilis cerebral*, la *paralizie generală și tabes*, trei manifestări înfricoșătoare.

Lupta contra Sifilisului.

Sifilisul e unul dintre flagelele cele mai mari a timpurilor de azi. Sifilisul diminue considerabil de mult natalitatea.

E o datorie să se lupte contra acestei puternice maladii sociale, cu energie și cât mai repede. Lupta contra Sifilisului trebuie făcută atât în populația civilă cât și militară.

E drept că prin faptul ca Sifilisul nu-i trecut în lista bolilor contagioase declarabile, măsurile de Igienă (Izolare, profilaxie etc.) sunt foarte greu de aplicat. Efortul trebuie îndreptat asupra purtătorilor de germeni ai Sifilisului. Ei răspândesc fie din ignoranță, fie din alte motive condamnabile, boala.

Prostituția și în special cea *clandestină* (vânzătoarele, chelnerițele, casierițele, etc.) e izvorul nesăcutuit de propagarea Sifilisului.

Este evident că un mijloc foarte bun de prezervare de ordin moral, ar fi abstinența, căsătoria de timpuriu, bun înțeles cu certificat medical, și fidelitate conjugală.

Educația sexuală trebuie instituită pe baze solide științifice, tineretului încă din școală, — prin *Conferințe, Broșuri, Afișe, Filme, Placarde*, etc.

Conferințele. Dr. Carle în lucrarea sa „La prophylaxie des maladies vénériennes“ declară: „Conferințele sunt baza necesară a oricărei educațiuni profilactice. Nu există alt procedeu care să permită să instruești deodată și complet un așa de mare număr de indivizi. Conferințele nu pot fi înlocuite prin nimic căci nimic nu are valoarea cuvântului care pătrunde în spiritul ascultătorilor convingerea de care tu însuși ești însuflețit“.

În conferințele ținute trebuie să se aibe în vedere și să se sublinieze totdeauna modul de contagiune, pericolul pentru individ și familie, mijloacele de apărare și mijloacele ce le pune știința la îndemâna medicilor pentru tratarea Sifilisului.

În alte ocaziuni se va atrage atențiunea asupra prostituției clandestine și stabilimentelor cunoscute ca focare de infecție. Conferințele trebuie să fie scurte și pe înțelesul tuturor, intercalate cu planșe elocvente cu proiecțiuni luminoase și chiar cu filme.

Preotul trebuie să ajute și el pe medic în această operă.

Broșurile. Formează cel mai bun auxiliar al conferințelor. Ele trebuiesc să fie scurte, precise și să se împartă pe cât e posibil gratuit sau pe un preț cât mai mic posibil pe o scară cât mai întinsă.

Broșuri de acestea, sunt de părere să se împartă tutulor elevilor din cursul superior al liceului, ultimele două clase, tutulor tinerilor la epoca recru-

tărilor și la epoca încorporărilor, deasemeni tutulor lucrătorilor.

Mare folos aduc și articolele de igienă populară din foi și reviste.

Afișele, placardele, colorate sau nu, dacă sunt bine lucrate și elocvente sunt deasemeni de mare folos. Afișele, placardele trebuie afișate pretutindeni unde e aglomerație de oameni, în dormitoare, la hoteluri etc.

Filmele de cinematograf. Intocmite bine, cum este spre pildă cel al profesorului Levaditi și drdul Gyulai, reprezentat în multe orașe ale Ardealului, sunt de foarte mare folos. Filmele au putere mare educativă și de aceea le recomandăm, mai ales au o putere mare convingătoare.

Piese de teatru cum este spre exemplu piesa *Sărutul Morții* tradus din franțuzește și jucat în multe orașe din Transilvania prin Dr. A. Voina din Cluj, aduc și ele un mare folos în combaterea Sifilisului.

Lupta se va completa prin munca ce o depune clinile dar mai ales *ambulatoriile policlinice și în deosebi* cele ce au în programul lor *desfășurarea unei activități exterioare*.

Astfel de ambulatorii s'au înființat la noi în 4 Februarie, 1919 de către *secția sanitară* a consiliului dirigent, conducătorul acestei secții fiind cunoscutul profesor Dr. Iuliu Moldovanu, dela Cluj.

Data de mai sus înadins am subliniat-o, ea este foarte importantă, întrucât în Franța s'au înființat atari policlinici în Iunie 1919.

Mijloacele de profilaxie individuală.

Se recomandă avându-se în vedere în deosebi experiențele științifice și cele ale armatei americane din timpul războiului următoarele :

Înainte de contact, se unge bine glandul cu pomada calomelată (33%) sau cu pomada lui Gauducheau, întrebuințată în Franța :

Rp.

Thymol	1 gr. 75
Calomel	25 gr.
Vaselină	23 gr. 25
Laholină	50 gr.

După contact : săpunarea glandului și mai ales a orificiului uretral (orificiul pe unde iese urina) Urinarea cu întrerupere se recomandă. Păziți-vă ochii !

Colonelul Walker, din armata americană, a arătat că din armata americană, din 2426 doi sau îmbolnăvit de Sifilis și aceia numai pentru că nu au aplicat bine sfatul.

Pentru ca lupta pentru stăvilirea acestei grozave molimi sociale să aibe succes desăvârșit este absolut necesar ca serviciul sanitar civil și cel militar să lucreze mână în mână, după un plan bine stabilit. Armata, datorită organizației sale deosebite poate aplica foarte bine, repede și în mod regulat orice măsură igienică.

Bibliografie.

1. *Dr. Ch. Audry*: „Précis élem. des. mal. véner.“ Paris 1917.

2. *Dr. Bădescu G.*: „Sfaturi de igienă“. Constanța 1911.

3. *Prof. dr. Al. Blaschk*: „Bekämpfung der Geschlechtskrankheiten“. Leipzig 1922.

4. *Dr. Demetriade*: „Pericolul venerian“. București 1903.

5. *Prof. A. Fournier*: „En Guérit-on?“ Paris 1906.

6. *Prof. A. Fournier*: „Pentru copiii noștri când vor fi de 18 ani“. Traducere de dr. A. Voina Cluj.

7. *Dr. F. P. Guiard*: „Syphilis et blennoragie“ (3 tomes).

8. *Dr. Lacapère et dr. Ch. Laurent*: „Le traitement de la Syphilis“. Paris 1920.

9. *Dr. Max. I.* „Lehrbuch der Haut und Geschlechts Krankheiten“. Leipzig 1909.

10. *Medic General. Dr. Papiu Alexandru*: „Higiena de Răsboi“. (Rev. San. Militară 1923).

11. *A. Froust*: „Traité d'Hygiène“. Paris 1904.

12. *Dr. C. Stanca*: „Problema Educații sexuale“. Cluj 1923.

13. *Edwart Stuart*: „Invățământul popular al igienei“. (Revue Intern. d'Hyg. publique Genève. Ligue des. Soc. de la + rouge). Traducere în românește de *dr. Apostol Od.*

14. *Dr. Grigoriu*: „Cartea Moașelor“ pentru toate femeile cu 140 ilustrațiuni feminine. Comandați la Librăria Anca Cluj. Lei 150.—

15. *Dr. C. Tătar*: Considerațiuni asupra propagării boalelor venerice și a combaterii lor.

16. *Medic Căp. Dr. A. Voina*: „Propaganda antiveneriană în armată.” (Rev. san. mil. 1925. No. 3.)

17. *Dr. A. Voina și Dr. Dominic Stanca*: „Prostituția și boalele venerice.” Cluj 1922.

18. *Dr. August Valilescu Med. Col.*: „De la Congresul internațional de medicină și farmacie militară.” Ținut la Bruxelles între 15—20 Iulie 1921. Traduc. din „Presse medicale”. No. 67/921. (România militară No. 2/922.)

19. *Dr. Od. Apostol*: Chestiunea luptei antiveneriene în armată Cluj, 1924.

20. *Dr. Dominic Stanca*: Cunoștințe despre Sifilis. No. 5 din biblioteca „Cultura Poporului” Cluj, 1922.

21. *Dr. P. Ravaut*: Les maladies dites vénériennes. Paris, 1922.

22. *Dr. A. Voina*: Lupta antiveneriană la noi și în străinătate. Societatea de mâine. 1925.

125.092

A apărut în editura Librăriei
Alexandru Anca Cluj
 și se află de vânzare următoarele

Teatre Poporale :

* „A fost odată“ (poporală 3 acte) de Nic. Țintariu — — — — —	20.—
* „Doamna mea“ (poporală 1 act) de Nic. Țintariu — — — — —	15.—
* „Gara Lumii“ (poporală în 3 acte) de Nic. Țintariu — — — — —	20.—
* „Dușmanii“ (poporală 3 acte) de Nic. Țintariu — — — — —	15.—
* „Pentru patrie“ (poporală 4 acte de Nic. Țintariu — — — — —	15.—
* „Petitorii“ comedie într'un act de Nic. Țintariu — — — — —	15.—
* „Puiu Codrului“ piesă haiducească 3 acte de Nic. Țintariu — — — — —	20.—
* „Nevasta mea fie îngeri ca ea“ (po- porală 3 acte) de Nic. Țintariu — — — — —	15.—
* „Domnul Primar“ (poporală în 3 acte) de Nic. Țintariu — — — — —	20.—
* „Măestrul Caproni“ (comedie într'un act) de Nic. Țintariu — — — — —	15.—
* „Infumuratele“ comedie în 3 acte de C. Dumitrescu-Delavăronă — — — — —	20.—
* „Fiecare cu a lui“ (comedie 3 acte) de A. Șerbănescu-Buzău — — — — —	20.—
* „Oglinda fermecată“ (lirică 4 acte) I. Jasinsky — — — — —	15.—
* „În calea dușmanului“ din 1848 (într'un act) de Simeon Rusu — — — — —	10.—
* „Pedeapsa Păcatului“ piesă teatrală (în două acte) de Simeon Rusu — — — — —	15.—
* „Vrăjitoarea“ comedie în versuri (într'un act) de Simeon Rusu. — — — — —	10.—
* „Doine și Chiuituri“ de „Siminic“ — — — — —	15.—

Monoloage — Dialoge :

* „Vrea mama să mă'nsoare... monolog de Siminic — — — — —	6.—
* „Teofil“ monolog de S. Rusu — — — — —	10.—
* „Drotarul“ monolog de S. Rusu — — — — —	10.—
* „Ștefan și Victoria“ dialog de S. Rusu — — — — —	10.—
* „Cântecul cocoșului sau Moartea stel- niței“ dialog de S. Rusu — — — — —	10.—